06/09/2020

Η Παραβολή του Αμπελώνα και οι Διάλογοι των Ορθοδόξων

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Αλεξανδρείας

- Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζιμπάμπουε Σεραφείμ Κυκκώτη

Η αναφορά του Ιησού Χριστού στη Παραβολή του Αμπελώνα γίνεται μετά την θριαμβευτική είσοδο του Ιησού στα Ιεροσόλυμα, που η Εκκλησία μας εορτάζει την Κυριακή των Βαΐων. Γι’ αυτό τη διαβάζουμε και στην πρώτη ακολουθία του Νυμφίου, του Όρθρου της Μ. Δευτέρας. Οι τότε Αρχηγοί των Ιουδαίων, οι Αρχιερείς και οι Φαρισαίοι, βλέποντας την τιμή και την αυθόρμητη λαϊκή αναγνώριση του απλού κόσμου προς το Πρόσωπο του Ιησού, ενέτειναν τις σκευωρίες τους να θανατώσουν τον Ιησού. Μάλιστα στο τέλος της σημερινής Παραβολής ο Ευαγγελιστής Ματθαίος μας λέει ότι «όταν άκουσαν οι αρχιερείς και

οι Φαρισαίοι τις παραβολές του Ιησού, κατάλαβαν ότι ομιλεί γι’ αυτούς. Και ενώ ζητούσαν να τον συλλάβουν, φοβήθηκαν τα πλήθη του λαού, διότι τον θεωρούσαν ως προφήτη».

Για να καταλάβουμε σωστά το νόημα της σημερινής Παραβολής (Ματθαίου 21, 33-42) πρέπει να αναφερθούμε και στις υπόλοιπες παραβολές που αναφέρει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος μετά την θριαμβευτική είσοδο του Ιησού στα Ιεροσόλυμα. Το πρώτο πράγμα λοιπόν που κάνει ο Ιησούς Χριστός είναι η δημόσια καταδίκη όλων εκείνων των λαοπλάνων και διεφθαρμένων ανθρώπων που μετέτρεψαν τον Ναό «από οίκον προσευχής σε φωλιά ληστών». Οι διεφθαρμένοι άνθρωποι όπου και να βρίσκονται πρέπει να απομονωθούν, να εκδιωχθούν και να τιμωρηθούν. Αποτελούν εμπόδιο στην κοινωνική δικαιοσύνη και στην ευημερία όλων μας. Γι’ αυτό όταν σιωπηλά υπάρχει ανοχή και ατιμωρησία, τιμωρούμε την ευρύτερη κοινωνία και ενθαρρύνουμε συνέχεια κάθε μορφή διαφθοράς των ολίγων σε βάρος των πολλών.

Στη συνέχεια έχουμε το περιστατικό της άκαρπης συκής που ο Ιησούς διέταξε αμέσως να ξεραθεί για να διαφανεί ότι χωρίς να κάνουμε κάτι καλό δεν υπάρχει λόγος να υπάρχουμε, γιατί λειτουργούμε πλέον ως κοινωνικά παράσιτα που χωλαίνουμε την όλη ομαλή λειτουργία της κοινωνίας. Ο καθένας μας πρέπει να ανταποκρίνεται στις οικογενειακές τους υποχρεώσεις, στα επαγγελματικά του καθήκοντα και στις κοινωνικές του ευθύνες που σχετίζονται με τον κοινωνικό του ρόλο μέσα στην ευρύτερη κοινωνία. Κι όταν ακόμη μέσα στο γάμο ο σύζυγος ή η σύζυγος έχουν ψυχολογικά προβλήματα κι η καθημερινή υβρεολόγια είναι το μόνο λεξιλόγιο που γνωρίζουν, πρέπει αυτός που δεν είναι ψυχολογικά άρρωστος να κάνει υπομονή και να τα ανέχεται όλα για να προστατεύονται τα αθώα μικρά τους παιδιά. Αν είναι και οι δυο τους ψυχολογικά άρρωστοι μάλλον καλύτερα να χωρίζουν για να μη φθάσουμε και σε κάποια οικογενειακή τραγωδία με τη μορφή εγκλήματος.

Στο ίδιο κεφάλαιο, πριν την αναφορά της σημερινής Παραβολή του αμπελώνα, γίνεται αναφορά στην αμφισβήτηση της εξουσίας του Ιησού και μάλιστα από τους αρχιερείς και τους πρεσβύτερους του λαού. Η αμφισβήτηση της εξουσίας του Ιησού ήταν ακόμη μια απόδειξη πόσον είχαν εκπέσει από την αποστολή τους οι Αρχηγοί των Ιουδαίων που χρησιμοποιούσαν την θρησκευτικότητα του Λαού για τα ατομικά τους οφέλη όπως εκείνοι εκ των διεφθαρμένων πολιτικών που δεν πιστεύουν στις πολιτικές τους ευθύνες να προστατεύουν τον Λαό και δυστυχώς χρησιμοποιούν την Πολιτική για να μας εκμεταλλεύονται και να ωφελούνται οι ίδιοι σε βάρος των πολλών.
Στο χώρο της Εκκλησίας σήμερα αυτοί που αμφισβητούν το κύρος της Εκκλησίας

είναι αυτοί που στο όνομα δήθεν της διαφυλάξεως της Ορθοδοξίας κάνουν ανοικτές επιθέσεις στην Ηγεσία της Εκκλησίας μας, μάλιστα στους Μακαριότατους Προκαθημένους μας και στις αποφάσεις των Ιερών Συνόδων που προεδρεύουν. Αυτοί που αμφισβητούν τους Προκαθημένους μας και τις αποφάσεις των Ιερών Συνόδων των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών είναι οι σημερινοί Γραμματείς και Φαρισαίοι που ο Ιησούς Χριστός καταδίκασε ανεπιφύλακτα ως τους αχάριστους και κακούς και πονηρούς γεωργούς της Παραβολής του Αμπελώνα. Οι Χριστιανικοί και Θρησκευτικοί Διάλογοι, ως αποτέλεσμα κοινών αποφάσεων Πανορθοδόξων Διασκέψεων πρέπει να συνεχισθούν και να στηριχθούν από όλους μας με τις ένθερμες προσευχές μας το Άγιο Πνεύμα να μας καθοδηγεί προς εργασία των Θείων Εντολών του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Ο ρόλος των Ορθοδόξων Προκαθημένων μας δεν είναι να ευχαριστούν το θρησκευτικό συναίσθημα μερικών φανατισμένων, αλλά να τηρούν και να εφαρμόζουν τις Πανορθόδοξες αποφάσεις της Εκκλησίας μας. Στην σημαντική Σύναξη των Ορθοδόξων Προκαθημένων που συμμετείχαν όλοι οι Προκαθήμενοι μας ή οι εκπρόσωποι τους, ακόμη και αυτοί που δεν πήγαν στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Κρήτης, τονίζουν ότι «παρά τας οιασδήποτε δυσκολίας, θα συνεχίσωμεν τους θεολογικούς διαλόγους μετά των λοιπών χριστιανών, ως και τους διαθρησκειακούς διαλόγους... δοθέντος ότι ο διάλογος αποτελεί τον μόνον τρόπον επιλύσεως των μεταξύ των ανθρώπων διαφορών, ιδιαιτέρως εις την εποχήν μας όπου εν ονόματι της θρησκείας απειλούν την ειρήνην και την ενότητα των ανθρώπων». Τις θέσεις αυτές επικύρωσε επίσημα κι η σημαντική και κορυφαία πλέον ιστορική Αγία και Μεγάλη Σύνοδος στη Κρήτη τον Ιούνιο του 2016. Απλώς ποτέ μας δεν περιμέναμε ότι ενώ στηρίζουμε το Διάλογο με τους μη Ορθοδόξους και τους μη Χριστιανούς, θα φθάναμε στο σημείο που φτάσαμε σήμερα Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες να μη έχουν μεταξύ τους εκκλησιαστική κοινωνία και Διάλογο. Η Ιστορία της Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι δύσκολο να μη θεωρήσει υπεύθυνους για την κατάσταση αυτή τους Μακαριότατους Προκαθημένους μας. Να προσευχόμαστε να τους φωτίσει ο Θεός να προσπαθήσουν με κάθε τρόπο να διαφυλάξουν και να ενισχύσουν την ορατή ενότητα των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών.

Ο Μακαριότατος Αλεξανδρινός Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας στην Αφρικανική Ήπειρο κ. Θεόδωρος εκφράζοντας τις αποφάσεις των Πανορθοδόξων Διασκέψεων τονίζει ότι «υπό αυτό το Πνεύμα η Αγία μας Εκκλησία προσέρχεται στους Θεολογικούς Διαλόγους και στην Οικουμενική Κίνηση εν αγάπη και αληθεία και ειρήνη με σκοπό την αντιμετώπιση θεολογικών πρωτίστως, προβλημάτων, τα οποία διασπούν το θεοδώρητο αγαθό της ενότητας των Χριστιανών» (Πάνταινος 6, σελ. 434, 2008).

Τελικά ο κάθε άνθρωπος κρίνεται από τις πράξεις του. Την εικόνα που έχουν οι

άλλοι για μας την δημιουργούμε οι ίδιοι με όσα κάνουμε στη ζωή μας. Στο ερώτημα του Ιησού ποιος από τα δύο παιδιά επιτελεί το θέλημα του πατέρα τους, αυτός που λέει στον πατέρα του ότι θα πάει να οργώσει το χωράφι και δεν πάει, ή αυτός που λέει ότι δεν θα πάει και τελικά πάει. Η απάντηση φυσικά είναι ότι το θέλημα του πατρός το κάνει ο υιός που πήγε. Έτσι κι αυτοί που βρίσκονται κοντά στο Θεό και θα σωθούν δεν είναι αυτοί που λένε ότι πιστεύουν στον Θεό, αλλά αυτοί που ζουν σύμφωνα με το θέλημα του Θεού, αυτοί που ζουν με αγάπη και είναι ειρηνοποιοί και φιλεύσπλαχνοι και φιλάνθρωποι και πάνω απ' όλα ευγνώμονες για όλα τα αγαθά που μας δίνει ο Θεός.

Στο σημείο αυτό μπορούμε να καταλάβουμε και την Παραβολή του Αμπελώνα. Κάποτε ένας οικοδεσπότης έφτιαξε ένα ωραίο αμπελώνα και έκτισε δίπλα και χώρο για να παράγουν κρασί. Στη συνέχεια τον ενοικίασε σε κάποιους γεωργούς με τη συμφωνία να του δίνουν ένα μέρος της παραγωγής κι αυτός έφυγε σε μακρινή χώρα. Όταν ήρθε ο καιρός της παραγωγής οι Γεωργοί όχι μόνο ηρνήθησαν να δώσουν στους δούλους του Οικοδεσπότη που έστειλε τους καρπούς που είχαν συμφωνήσει, αλλά με αχάριστο τρόπο και κακία άλλους κτύπησαν άσχημα και τους έδιωξαν, μερικούς δολοφόνησαν και μερικούς λιθοβόλησαν. Τότε ο Οικοδεσπότης σκέφτηκε να στείλει τον Υιόν του με την σκέψη ότι θα ντραπούν και θα του αποδώσουν τους καρπούς που του οφείλουν και να θυμηθούν και τις ευεργεσίες που τους έκανε δίνοντας τους ψωμί να ζήσουν οι οικογένειες τους. Αυτοί όμως οι γεωργοί επειδή ήσαν κακοί και αχάριστοι, σκέφτηκαν πονηρά ότι αν σκοτώσουν τον υιό του Οικοδεσπότη που είναι ο κληρονόμος του αμπελώνα, τότε ο αμπελώνα θα γίνει δικός τους. Και πράγματι τον σκότωσαν. Τι πρέπει να κάνει ο ιδιοκτήτης του Αμπελώνα αυτού ερωτά ο Ιησούς. Και τότε του απάντησαν. Θα εξολοθρεύσει τους αχάριστους και κακούς γεωργούς και θα παραδώσει τον αμπελώνα σε ευσεβείς γεωργούς που θα αποδίδουν τα δικαιώματα του Ιδιοκτήτη χωρίς πονηριές και ψευτιές και που θα είναι ευγνώμονες στον Ευεργέτη τους. «Ο λίθος που απέρριψαν οι οικοδόμοι έγινε ακρογωνιαίος λίθος από τον Κύριον», τους λέει ο Ιησούς. «Γι' αυτό θα αφαιρεθεί από εσάς η Βασιλεία του Θεού και θα δοθεί σε Έθνος που θα ακολουθεί το Θέλημα του Θεού, δηλαδή σε εκείνους που θα έχουν αγάπη για τον κάθε άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον».

Οι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας αναλύουν την Παραβολή του Αμπελώνα με την αναφορά τους στην λύτρωση που πρόσφερε ο Θεός στο λαό του Ισραήλ όταν τους απελευθέρωσε από την δουλεία της Αιγύπτου στην ελευθερία οδηγώντας τους στην Γη Χαναάν, ζητώντας τους να δείχνουν κι οι ίδιοι έλεος και αγάπη. Αντί τούτου με αγνωμοσύνη εστράφησαν εις τα είδωλα και τις κοινωνικές αδικίας, τρώγοντας τις σάρκες των χηρών και των φτωχών, με την μεγαλύτερη ηθική και υλική διαφθορά. Η γη της Επαγγελίας, η γη Χαναάν και το αγαθόν της απελευθερώσεως ήταν ο Αμπελώνας, και τα δικαιώματα του Οικοδεσπότη ήταν οι

ευχαριστίες τους στον Θεό και η εκ μέρους τους ελεημοσύνη, αγάπη και η ευαισθησία τους να διαφυλαχθεί η κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτοί έδειξαν όμως αγνωμοσύνη, αχαριστία και κάθε είδους διαφθορά. Τότε ο Θεός έστειλε τους Προφήτες του να τους επαναφέρει στο σωστό δρόμο με την μετάνοια για να σωθούν. Αυτοί όμως με πολύ κακία άλλους προφήτες, κτύπησαν άσχημα, άλλους σκότωσαν άγρια και άλλους λιθοβόλησαν και έμειναν αμετανόητοι μέσα στην πώρωση της εγκλημάτων τους. Τότε ο Θεός έστειλε τον Υιόν του για να τους δώσει μια τελευταία ευκαιρία να σωθούν κι αυτοί τότε τον σταύρωσαν, όπως έκαναν οι Αρχηγοί των Εβραίων με τη βοήθεια των Ρωμαίων Αξιωματούχων στον Ιησού.

Γι’ αυτό η Βασιλεία του Θεού πλέον είναι για τους Χριστιανούς, δηλαδή για την Εκκλησία μας, σ’ αυτούς που ζουν σύμφωνα με τις Εντολές του Χριστού, αυτοί που ζουν με αγάπη και φιλανθρωπία για όλους τους ανθρώπους και εργάζονται ειρηνικά για την ειρηνική συνύπαρξη όλων των ανθρώπων και όλων των λαών. Είναι γι’ αυτούς που αγαπούν και προστατεύουν τη Δημιουργία του Θεού ως δώρο για όλες τις γενεές των ανθρώπων. Η οικολογική μας ευθύνη αφορά όλους τους ανθρώπους καλής θελήσεως, ανεξάρτητα από τη θρησκεία τους και την εθνικότητα τους και τη περιοχή του κόσμου που κατοικούν.
Μετά την Παραβολή του Αμπελώνα είναι η παραβολή των Γάμων. Το νόημα της είναι γνωστόν. Όλοι μας είμαστε καλεσμένοι για τη Βασιλεία των Ουρανών. Πολλοί από εμάς βρίσκουμε κάποια δικαιολογία ότι έχουμε να οργώσουμε χωράφι ή ότι είμαστε κουρασμένοι και πρέπει να κοιμηθούμε ή να μαγειρέψουμε για τους ξένους μας και δεν πάμε στην Εκκλησία.

Τελικά και για τους Χριστιανούς η Βασιλεία των Ουρανών είναι μια δυνατότητα που γίνεται πραγματικότητα με τον Εκκλησιασμό μας, με τη συμμετοχή μας στα άγια Μυστήρια της Εκκλησίας μας, κυρίως στην Θεία Ευχαριστία. Αυτό είναι το πρώτο μέρος ως ποιμαντική πνευματική προετοιμασία για να αλλάξουμε τον κόσμο να γίνει δίκαιος με την αγάπη μας και τη διακονία μας προς τον συνάνθρωπό μας, και ιδιαίτερα σ’ αυτούς που υποφέρουν χωρίς να φταίνε σε τίποτα, όπως τα άπορα και ορφανά παιδιά όπου και να βρίσκονται, ως επίσης και τα θύματα τοπικών συγκρούσεων και καταπάτησης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τους να ζήσουν ελεύθερα το αγαθόν της ελευθερίας τους και να έχουν πρόσβαση στις περιουσίες τους.
Προσευχόμαστε όλες οι Χώρες να συνεργάζονται για να αντιμετωπίσουμε μαζί με το καλύτερο τρόπο τη μεγάλη απειλή της πανδημίας του κορωνοϊού και τις συνέπειες της για να προστατευθεί με το καλύτερο τρόπο η Ανθρωπότητα και η κάθε οικογένεια που χρειάζεται τη στήριξη μας.